

Концептуальні засади стимулювання аграрних формувань до розробки та реалізації проектів землеустрою

Раціональне використання та охорона земельних ресурсів, зокрема земель сільськогосподарського використання є одним із основних чинників економічного розвитку України. Нині значного негативного впливу зазнають землі сільськогосподарського призначення, що перебувають у власності чи користуванні аграрних підприємств. Насамперед це зумовлено недотриманням сівозмін. Останніми роками органи державної влади намагаються розв'язати цю проблему шляхом обов'язкового впровадження проектів землеустрою. Такий підхід дає змогу забезпечити раціональну організацію території сільськогосподарських підприємств, удосконалити структуру і розміщення земельних угідь, посівних площ, підвищити ефективність еколого-економічного обґрунтування сівозмін [1]. Та попри теоретично високу цінність цього виду документації із землеустрою, кількість та чіткість їх розробки залишається на дуже низькому рівні, що своєю чергою не розв'язує проблем сівозмін.

Серед основних чинників низького рівня землевпорядного забезпечення сільськогосподарського виробництва слід виділити такі, як:

- недостатнє інформаційне забезпечення процесу проектування;
- втрати кадрового забезпечення у землевпорядній службі;
- невирішеність питань у консолідації земель;
- недосконалість термінів оренди земель;
- мала прогнозованість зміни складу угідь земельних ділянок;
- невизначеність правового статусу земель колективної власності;
- необхідність удосконалення класифікації (визначення типів і видів) сівозмін;
- необхідність реалізації авторського нагляду за дотриманням проектних

рішень.

До того ж дискусійними залишаються організаційно-економічні питання впровадження землеустрою на території аграрних підприємств різних типів і форм власності в сучасних умовах господарювання, а також те, що чинні законодавчі норми не спроможні змусити сільськогосподарських товаровиробників впроваджувати сівозміни через проекти землеустрою.

Тому, враховуючи сучасні реалії щодо проблем розроблення проектів землеустрою, на думку експертів, серед найприоритетніших заходів, які будуть удосконалювати механізм збереження родючості ґрунтів, відзначають наступні:

- фіксація документів із землеустрою та реєстрація у Державному земельному кадастрі мінімальних термінів повернення певних сільськогосподарських культур як обмеження у використанні земельної ділянки, які матимуть обов'язків характер як для поточних, так і усіх наступних землевласників та землекористувачів;

- контроль(нагляд) за історією полів, а також періодичністю вирощування культур на одній і тій самій земельній ділянці замість формального контролю за наявністю проекту землеустрою;

- надання безоплатного доступу до матеріалів Державного фонду документації із землеустрою фізичним та юридичним особам, які здійснюють проекти землеустрою з обґрунтування сівозмін;

- виконання вибіркового перевірок аграрних формувань щодо достовірності наданої інформації стосовно структури посівних культур;

- надання органу державного контролю перед початком посіву картографічних матеріалів із розміщенням культур (які планується вирощувати в поточному році) на полях, а також надання звіту за фактом вирощених культур;

- продовження на такий самий термін дії документації із землеустрою у разі відсутності підстав для її змін, передбачених законодавством тощо[2, с.48].

З метою стимулювання сільськогосподарських товаровиробників до впровадження ґрунтоохоронної документації із землеустрою необхідно

запроваджувати наступні організаційно-економічні заходи:

- звільнення сільськогосподарських підприємств від звітності про вид та площі посівів до контролюючого органу в разі впровадження підприємством проекту землеустрою, що забезпечує еколого-економічне обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь;

- забезпечення дотації та пільг за впровадження сільськогосподарськими підприємствами документації із землеустрою, що передбачає землеохоронні заходи та їх практичну реалізацію;

- покращення інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників щодо переваг та необхідності впровадження землеохоронних заходів із землеустрою;

- посилення роз'яснювальної роботи органів управління земельними ресурсами з сільськогосподарськими товаровиробниками;

- удосконалення системи страхування земель [3, с.37].

Підсумовуючи вище зазначене, слід відзначити, щоб збільшувалась кількість проектів землеустрою розроблених сільськогосподарськими товаровиробниками, необхідно застосовувати такі важелі впливу з боку державних органів влади, як стимулювання аграрних формувань до розробки та реалізації проектів землеустрою. Лише за таких умов за доволі короткі строки рівень землевпорядного забезпечення агроформувань зросте максимально швидко.

Література:

1. Закон України «Про оренду земель» // Офіц. вісн. України. — 2003. — № 129. — С. 9–29.

2. Атаманюк О.П. Удосконалення територіального землеустрою земель сільськогосподарського призначення / О.П.Атаманюк // Вісник Житомирського національного аграрного університету. – 2013. - № 1-2(2). – С. 45-52.

3. Чуб О.П. Проект землеустрою як основа раціонального використання земель сільськогосподарського призначення / О.П.Чуб // Економіст. – 2011. - № 10. – С. 36-37.